

**JUDECĂTORUL
ȘI JURNALUL ARS**

Se dedică soției mele, Rodica

Constantin Stancu (2 noiembrie 1954, Hațeg). Poet, romancier, critic literar, publicist. Licențiat al Facultății de Drept din Cluj Napoca, 1988. Membru al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Alba-Hunedoara din anul 2009. Redactor al revistei „Nova Provincia Corvina” (Hunedoara) între 2001 - 2010. Redactor al revistei „Contraatac” (Adjud). Redactor al revistei „Memorii Culturale” (Satu Mare). Debut publicistic în revistele „Brașovul literar și artistic” și „Orizont” (1981). Debut editorial: *Fructul din fruct* (poezie), în antologia *Argonauții* (1988), Timișoara. Colaborări la revistele „România Literară”, „Transilvania”, „Luceafărul”, „Orizont”, „Vatra”, „Orient Latin”, „Ardealul Literar și Artistic”, „Semne”, „Viața Românească” etc. Premii literare: Premiul revistei „România Literară” la Concursul „Lucian Blaga” (Sebeș, 1983), Premiul revistei „Transilvania” la Concursul „Lucian Blaga” (Sebeș, 1984), Premiul Filialei Alba-Hunedoara a Uniunii Scriitorilor din România (2015) pentru volumul de poezii *Etemenanki (Ultima săptămână)*, Premiul „I.D.Sîrbu” al Filialei Alba-Hunedoara a Uniunii Scriitorilor din România pentru romanul *Vadul ars* (2017) etc. Premii ale revistei „Discobolul” pentru textele publicate (poezie, cronică - 2009, 2018) Cărți publicate: *Fructul din fruct* (debut poetic, 1988); *Păsările plâng cu aripi* (poezie, 1988); *A privi cu ochii inimii (Poemele roadelor)* (poezie, 2002); *Pomul cu scribi* (poezie, 2006); *Pe masa de operație* (roman, 2011); *Greutatea gândului nerostit* (poezie, 2012); *Cu fantezia pe fantezie călcând* (poezie, 2013); *Etemenanki (Ultima săptămână)*, (poezie, 2014); *Vadul Ars* (roman, 2016); *Fructul din fruct (Adio, ne vedem pe străzile de aur)* (antologie, 2016); *Arhivele de la Hațeg* (evocare literară în două părți - 2009; 2017); *Breaking news pentru absenți/Breaking news for missing people* (poezie, 2018); *Migranți fără bagaje* (roman, 2019); cărți de evocare literară privitor la scriitorii români (Eugen Evu, Radu Igna, Eugen Dorcescu, Adrian Botez, Ioan Evu, Dumitru Hurubă, Nicolae Crepcia, Francisc-Mihai Lörinciș etc.), *Geamantanul cu privire* (note literare, 2015) etc.

CONSTANTIN STANCU

**JUDECĂTORUL
ȘI JURNALUL ARS**

**EDITURA UNIVERSITARĂ
București**

CAPITOLUL I

Trecuse de vârsta pensionării și nu mai putea continua activitatea. De obicei judecătorii ieșeau la pensie la șazeci de ani, legea le permitea o ieșire în decor mai repede. Nu a realizat când a trecut timpul, când toate s-au topit în zgura veacului. Nu știa ce să facă, să râdă, să fie trist, să se închidă în el... O tristețe luminoasă îi împânzea mintea, ceva special, nu mai trăise așa ceva.

Teofil Ciocan se hotărî să nu mai privească înapoi. Funcția de judecător îi adusese un anumit standard social, era bine văzut, respectat, ascultat. Lucrase, în ultimii ani, la tribunalul din capitala de județ, avusese noroc, judeca doar dosare în „comercial și civil”, nu intrase la secția penală. Anii au trecut repede ca un sunet, abia intrase în magistratură la judecătoria din capitala de județ, apoi s-a ivit ocazia promovării și nu a ratat-o. Colegii îl invidiau pentru rezultatele avute, nimeni nu dorea să-i ia locul, totdeauna șefii i-au repartizat cele mai multe dosare de rezolvat. Nu s-a plâns niciodată. Nu-l înțelegeau cum putea să aibă atâta răbdare. Adevărul era că-i plăcea meseria asta, se implicase cu toată ființa. Trebuia mereu să studieze legile, practica judiciară, să asculte avocații, părțile. Nu a dorit să fie luat prin surprindere, în drept se putea întâmpla orice. În zona de afaceri procesele erau tot mai complicate, tensiunea din timpul lor îl afecta dar îl și ambiționa. Avocații nu doreau să piardă astfel de procese, de obicei primeau stimulente pentru succesele raportate, părțile

aveau de grijă să le pună bani în plic, să le dea tot felul de plocoane.

Teofil, sau Teo cum îi spuneau apropiații, s-a ținut departe de astfel de specimene, îi păreau alunecoși, unii nu prea studiau legile, nu cunoșteau practica, se înfuriau repede când nu le mergea jocul. O lume în care banul circula repede și bine, în care un avocat inteligent putea să dubleze creanța clientului său cu dobânzi sau penalități. Pentru mulți el părea suspect, nu prea avea prieteni sau îi avea în alte localități. Iubea arta, teologia și sportul. Citea mult, se scălda în informații.

Din când în când juca tenis de masă cu un prieten din tinerețe, un fost tehnician agricol, specialist în protecția plantelor. Cumpărase o masă de tenis, verde, cu linii albe, cu fileu, avea mingi de calitate dar prefera o paletă obișnuită, chiar banală, i se părea mai bună la stilul practicat. Prietenul său se lăsase de meserie, nu se știe de ce statul a desființat centrele de protecția plantelor, probabil din lipsa banilor. Se aruncase totul în spatele oamenilor care erau amăgiți de raiul privatizărilor, de fonduri europene care veneau în agricultură.

Fostul tehnician, Pompiliu Topor, Pompei cum îi spunea prietenii și familia, avea o cabană undeva la marginea localității Vadu Ars, o amenajase și se retrăgea destul de des acolo. Era încântat că în jurul cabanei avea teren, cultiva viță de vie, cartofi, pomi fructiferi, mai ales meri și pruni. În fiecare toamnă făcea țuică și vin în cazanele proprii, era ceva de calitate. Spre mirarea tuturor, Pompei nu prea folosea alcool, câteodată bea vin, un pahar, nu mai mult, după câte o masă copioasă. Teo și prietenul său ieșeau deseori în pădure și culegeau ciuperci și le pregăteau boierește. Uneori ieșeau la pescuit, zona era

frumoasă, cu ape generoase, cu peisaje trăsnet. De când a fost lichidată uzina din Vadu Ars, aerul era agreabil, localitatea căpătase un aer patriarhal, multe persoane plecaseră la muncă în străinătate, altele au ieșit la pensie, altele au murit de boli de care lumea nu auzise. De fapt, oamenilor li se ascunsese multă vreme faptul că în zonă erau radiații care proveneau de la materia primă folosită cândva în combinatul industrial.

Teofil, la sugestia prietenului său, cumpărase un apartament cu trei camere în Vadu Ars, după ce a vândut apartamentul său cu două camere în capitala de județ. Acolo prețurile erau ridicate, așa că i-au rămas ceva bani pe diferența dintre prețul primit la vânzarea celui din capitala de județ și prețul apartamentelor din Vadu Ars. Îi era teamă ca acum blocurile să nu aibă apă curentă, canalizare, căldură. Dar n-a fost așa, localitatea era administrată suficient, astfel că avea apă curentă și căldura o rezolvase cu o centrală de apartament, bună și harnică. Era mulțumit, mai ales că pensia lui depășea de cinci ori pensiile celor care lucraseră în Vadu Ars în combinat, prin industria metalurgică sau prelucrări mecanice, deși ei avuseseră grupe de muncă rezonabile. Înțelegea că merita sacrificiul, salariile au fost bune la tribunal, acum pensia era chiar suficientă pentru un om singur.

De vreo trei ani îi decedase soția, Mia Ciocan pe numele ei, o boală cruntă i-a afectat viața. Un cancer la sân a făcut ravagii în trupul ei fragil și s-a stins destul de rapid. Teo nu mai dorea să-și amintească de acea perioadă cruntă. Îi părea rău că nu a stat mai mult cu ea, că mereu a fost plecat la serviciu și că, preocupat de meseria sa, i-a acordat prea puțin timp. Nu putea da lucrurile înapoi, ce a

trecut a trecut, s-a topit brutal și crunt. Nu putea înțelege unele lucruri.

Acum se gândea să își scrie memoriile, să pună pe hârtie toate aventurile sale spirituale, experiența de viață, eșecurile, regretele. Nu luase în calcul niciodată că s-ar fi putut recăsători, sau măcar să trăiască o viața mai liniștită cu o femeie. Șocul dispariției soției l-a afectat foarte mult. Pompei îi sugera uneori, la un pahar de vin, că ar fi bine să se reorienteze, femei existau la greu, unele chiar tinerele, una la vreo patruzeci de ani putea să-i devină partener de cameră și nu ar fi fost rău. Teofil zâmbea, dorea să-i dea replica, dar renunță. Nu știa de ce. Prietenul său avea deja nepoți, copilul său era om serios, bun meseriaș, se căsătorise cu o arhitectă, deși el era doar tehnician agricol, plus că-i plăcea tâmplăria. Făcuse o pasiune din prelucrarea lemnului, îi plăcea mirosul de brad sau de fag. Pipăia cu degetele muchia scândurilor și asta îi aducea o bucurie imensă. Nu putea explica, dar așa simțea. Avea atelierul său și îi mergea bine, din când în când ieșea cu marfă la târgurile din localitățile județului, uneori și în afara lui. Pompei era mulțumit, spunea că le va lăsa cabana la cei tineri și că toate se vor rezolva.

Teo îl provoca la o partidă de table și, spre regretul său, lua mereu bătaie, nu înțelegea de ce zarurile cădeau în favoarea prietenului său. Într-o zi tehnicianul mai avea doar trei piese de scos de pe tabla de zaruri, dar Teo a reușit să-i dea „marț tehnic”, atunci s-a răzbunat norocul și l-a uscat pe fostul tehnician. Multă vreme ei își aminteau de partida aceea, o situație rar întâlnită, Pompei nu se supăraseră, iar el i-a dat replica: „Te-am luat ca din topor!”. Au râs amândoi de jocul de cuvinte. Apoi au pus de un pui la grătar, afară, în curtea cabanei lui Pompiliu Topor. Au

savurat friptura, amândoi aveau talent de bucătar și mirosul îi provoca.

Acum Teo își aranja cărțile în bibliotecă, le tria, s-a hotărât să elimine cursurile de drept depășite, mai păstra doar cele de cultură generală ca drept roman, istoria dreptului, comerț internațional, drept civil și alte cărți de genul acesta. A reușit să adune vreo cinci saci, i-a plasat la un individ sărac, care se învârtea pe lângă tomberonul de gunoi, pentru a vinde hârtia la deșeuri către o societate specializată, administrată de un consilier local. A mai aruncat vreo trei sute de discuri vechi, floppy, cu tot felul de legi, contracte și alte proceduri. Toate au însemnat bani la vremea potrivită, a trebuit să renunțe la toate. Riscurile meseriei... Fără să fie mereu în priză, nu ar fi reușit în viață. Documentarea era necesară și îi intrase în sânge. Tehnologia o luase înaintea vieții.

Încerca să cunoască oamenii din Vadu Ars, să se reinventeze. Acestea erau prioritățile acum. Relațiile interumane îi dădeau putere și îl întinereau. Nu știa de unde să înceapă. O lume aparent străină de el, cu alt ritm de viață, cu alte chipuri. Va găsi el un fir. Sau nu va găsi... Lumea e alunecoasă.

Până într-o zi, când îi atrase atenția, la parterul unui bloc de apartamente, un birou de consultantță. Văzut firma și înțelese că acolo lucra un practician în insolvență, economist și specialist la modă. Numele i se părea cunoscut: Ioan Jude. Încercă să-și amintească de el, apoi reuși să-și fixeze în minte câteva repere. Îl evită pentru moment, se duse la un magazin alimentar și comandă o „shaorma”, îi plăcea tipul acesta de mâncare, îi era foame, o foame care venise brusc peste el, ca o boală. Era un bucătar în Vadu Ars, unul care lucrase în combinatul

industrial, la cantina muncitorilor, deschisese o „shaormerie”, o făcea bună, știa el un secret la sosul pentru preparat, punea felii de carne de pui, vită, oaie, legume proaspete, murături picante, le învelea într-o clătită proaspătă, făcută chiar la el în local, nu una cumpărată de la mall, era trăsnet. Teo se mira cum de avusese norocul să dea peste o așa bunătate, chiar și în Capitală nu găsisese o „shaorma” mai bună.

După lovitura socială din 89, în țară veniseră tot felul de obiceiuri, dar schema cu „shaorma” o aduseseră românii de la Istanbul imediat după lovitura socială, când au plecat să facă tot felul de tranzacții prin Turcia, apoi prin Ungaria, prin Serbia, așa a fost istoria de început a tranziției. I-a spus fostului bucătar că vinde un produs bun, acesta l-a privit mirat, i-a mulțumit pentru compliment și i-a răspuns că visul său era să vândă mâncăruri românești, dar nu avea ce face, trebuia să vândă ce aduce bani, iar el se pricepea la preparate culinare.

- Domnule, i-a spus comerciantul, am câteodată ocazia să pregătesc mâncăruri de ale noastre, știi, sarmale, vișli, mici, fripturi cu tot felul de garnituri; ciorbe, ce să zic, ca la „mama acasă”, sunt zilele în care primesc comenzi de botezuri, nunți, de sărbători născocite de adolescenți, atunci mă răzbun pe clienți, am și eu o satisfacție! E cam rar, dar am senzația că îmi merge. Fac o ciorbă de pui cu de toate, acrișoară și cu dresură de moare poliția locală când face pauza de masă! Pe cuvânt! Acum, ce să zic, fac și eu un ban! Dacă doriți să vă pregătesc ceva la amiază, apelați la băiatul, am servit miniștri, directori, patroni străini, mulți veneau pe la combinat, fie-i țărâna ușoară, adică, fie-i zgura ușoară, că bine mai era pe aici.

Omul se frecă cu dosul mâinii pe față, apoi trecu la alt client și-i puse o „shaorma” învelită în șervețel și într-o pungă de plastic. Teo simți căldura produsului prin acestea, era o căldură blândă, ca o invitație la un prieten.

- OK, omule, am să apelez la dumneata, eu sunt cam nou pe aici, dar mă atrage „shaorma” dumneata, ce să zic..., răspunse Teofil. Am să mai trec, dumneata casezi toate nevestele și dacă ai mai da și una mică, ar fi grozav!

- Fără alcool, așa am decis, e mai bine, pierd la vânzări, câștig la liniște, nu mă dărâma toți bețivii, ascultă la mine, omul liniștit e o comoară. Dar, uite, un pahar cu apă, un suc, ceva, zău, răspunse bucătarul. Să-ți zic un secret. Există un izvor în zona fostului combinat, curge apa acolo de vreo trei sute de ani, e apă bună, cine bea din ea, nu mai pleacă din Vadu Ars, ascultă la mine, are ceva special apa asta, eu aduc zilnic în bidoane de plastic apă de acolo și am succes! Asta așa, ca să nu zici că nu te-am informat! Data viitoare aveți „shaorma” la jumătate de preț! Cred că ați fost ceva ștab pe la județ, că prea vă trădează privirea! Altul la rând!

Teofil ar fi dorit să-i spună că ar fi bine să pună apa în butelii de sticlă, nu de plastic. Renunță, omul i se păru simpatic și îl iertă.

Teofil plecă zâmbind, simțea bucatele calde în șervețelul care le învelea, mirosul îl liniști pentru moment. Se duse în parc să mănânce în liniște. Descoperi o bancă, apoi și se îndreptă spre ea. Un puști pe patine cu rotile îl lovi ușor, fără să vrea, era să scape pachetul din mână. Se abținu să nu înjure, de obicei nu înjura. Auzi pe strada principală un biciclist cum înjurase un tip cu automobil, care era să-l tamponeze.

- Mama voastră de șmecheri, toți v-ați aruncat la rablele din vest, vă dați pe cai mari, și la budă mergeți cu mașina. Vă plângeți că aveți diabet și tensiune, muriți în căruțele voastre de șmecheri, mai mergeți și pe jos!

Din jurnalul lui Teofil Ciocan:

„Am decis să țin un jurnal. Nu pot să stau dacă nu scriu ceva, scrisul e un fel de terapie, dar e și un mod de a transmite mesaje în lumea paralelă care ne înconjoară. Noi percepem doar zece la sută din acest univers, restul pare un mister. Nu e. Îl simțim cumva. Din acesta se reflectă tot felul de stări, gânduri, idei, ipoteze. Năvălesc peste noi. Este răspunsul! Bun, am ajuns la pensie. Și, ce? Cum? Am să fac un inventar în toate aceste, să văd cum stau cu viața:

- Reduc timpul de sedentarism, stăteam pe scaun prea mult, la serviciu trebuie să fie prezent, absenții nu iau salariu! Ha, ha, ha...

- Reduc timpul de lucru pe calculator, creează dependență și te rupe de lumea reală. Dar nu renunț, nu mă rup de actualitatea în direct!

- Ies din logica unor texte aride, unele ca un pustiu.

- O, stresul, l-am redus mult. Stresul te doboară!

- Am ocazia să merg pe jos mai mult, mersul pe jos e terapie. Cea mai bună, așa am fost creați, să cucerim pământul mergând pe jos!

- Plimbări prin natură, prin oraș, pe dealurile din apropiere și pe malul râului...

- „Lecturi libere într-o țară ocupată”, am citit asta într-o carte, nu e de la mine, dar mi se potrivește! Cărți, cărți, reviste, jurnalul de știri...

- *Somn mai profund, mai mult, mă refac mai repede. Uzura timpului se simte în trup...*

- *Mă implic în administrarea gospodăriei, mă relaxează, mă provoacă la creativitate. De ce?*

- *Viața mai liniștită: rugăciune, trec pe la biserică; citesc lucruri importante: filozofie, sociologie, Biblia. Am să studiez megatendențele, megacompetențele! Să simt cum călătorește lumea în univers...*

- *Eliberarea de problemele altora, o sursă de stres și de tocat timpul. Alții sunt preocupați doar de profitul lor, au interese personale, au neamuri de care se simt obligați, tu ești anexa lor?!*

- *Poate joc table, merg cu bicicleta, îmi fac un cont pe „rețeaua de socializare”.*

- *Mă ocup de aspecte legate de sănătate, lucruri alternative, care depind de mine. Evit puțin medicul. Alimentația, ceaiuri, plimbări, gimnastică, ceva vitamine, dans, audiții muzicale, luat tensiunea când și când, băi regulate, pun și ceva sare în apă... Un pahar de iaurt zilnic, neapărat, curăță pe interior... Bine că nu fumez, asta mai lipsea... Un pahar cu vin după masă, nu prea mult... Puțin, să nu deraiez de pe linia normală... Nu am rezistență!*

Așa am început viața de pensionar, cu <<lista judecătorului>>, ce să zic. Nu-mi vine în minte nicio poezie, era mai tare!”

CAPITOLUL II

În ziua aceea se hotărî să facă o vizită lui Ioan Jude, nu știa dacă este la birou, nu-i urmărise programul; era așa, un gând. Omul trebuie să socializeze, să întâlnească alți oameni, să discute. Nu dorea să se blocheze în sine, să fie o cetate nelocuită. Se plimba pe străzile din centru, apoi zări ferestrele de la biroul economistului. Îl știa vag, de la tribunal, dar acum era un pieton și asta îl făcea vulnerabil. Trebuia să se obișnuiască cu noua situație, să aibă curajul de a intra în contact cu alți oameni. Intră hotărât, simțea cum noi energii îl străbăteau, terapia îi făcea bine. Imediat l-a observat o angajată de la intrare, îl și abordă, credea că era un client:

- Domnul? Aveți ceva probleme, sunteți patron? Noi vă stăm la dispoziție cu de toate, domnul Jude este la el în birou, după ușa aceea, doar o secundă, apoi... Dacă vă pot ajuta cu ceva? Acolo aveți bidonul cu apă plată, dacă vreți... Sunt pahare de unică folosință, noi...

Teo zâmbi, o privi în ochi, era tânără, avea vreo treizeci de ani, frumușică, cu zâmbetul pe chipul ei proaspăt, curat. Se gândea că economistul își alegea bine angajații, știa cum e cu marketingul în servicii, cum să procedeze. „Poate este soția lui Jude”, gândea el.

- Sunteți soția domnului Jude?

Femeia zâmbi, dădu de din cap și îi răspunse veselă:

- Nu este cazul, Angela este medic, domnul Jude are alte gusturi, alte aventuri... Mă înțelegeți, nu?

- Cum să nu, dar nu prea știam cum stau treburile pe aici, eu...

- Uite, aveți liber la șefu, zise femeia la fel de binedispusă și cu aplomb.

Teofil intră în biroul, îl recunosc pe Ioan Jude imediat, l-a mai văzut la tribunal, parcă a fost prezent în unele dosare. Avea totuși memoria chipurilor, un fel de experiență profesională. Jude se ridică de pe scaunul său din spatele biroului și-l privi mirat, surprins:

- Domnule judecător, ce zi, nu aș crezut că dumneavoastră sunteți aici! Nu aș fi crezut cu niciun chip, un eveniment... O, ce chestie. Dar stați jos, uite fotoliul, imediat și o cafea. Dumneavoastră, cei de la comercial și civil, sunteți cunoscuți, eu am avut unele dosare la bară, și am...

- Nu e nevoie să vă deranjați, eu am băut deja cafeaua de dimineață, ca să o spun ca în șlagăr, una este de ajuns, tensiunea și vârsta au un cuvânt de spus, sunt mai liniștit, mai puțin activ și..., îi răspunse Teofil și se așează în fotoliul de lângă biroul consultantului. Am trecut pe aici, am dorit să vă văd cum stați în practică, la tribunal eram tot timpul ocupat, acum am mai mult timp și...

- Domnule Ciocan, eu mă bucur. Dar ce faceți în Vadu Ars? Sunteți în concediu? Aveți vreo problemă?

Jude se gândea că judecătorul venise pentru vreun client de al său, pentru vreo societate în faliment, ceva de genul acesta.

- Nu este cazul, știu la ce vă gândiți, dar eu... sunt pensionar și m-am mutat în localitatea aceasta, am găsit un apartament bun și acum...

Jude privea la el mirat, aștepta să înțeleagă, de obicei judecătorii se țineau rezervați nu intrau în contact cu

avocații sau experții, știau că sunt urmăriți. Toți înțelegeau aspectul. Unii mai îndrăzneți îi căutat direct la tribunal, acolo era lume, dimineața judecătorii beau și ei cafeaua și se mai putea discuta unele probleme procedurale sau altele. Îl servi pe Teofil cu un pahar cu apă în care o colegă, din biroul alăturat, stoarse o lămâie la solicitarea lui Jude. Femeia intrase cu tava în mână și puse paharul pe măsuta din dreptul fotoliului, îi privi pe cei doi rapid, evaluă situația și ieși. Închise ușa după ea, Jude privea mișcările ei, își aranjă câteva dosare pe biroul din fața sa, mută tastele calculatorului mai la dreapta și încerca să înțeleagă ce se petrece.

- Sunteți cu soția?

- Nu, răspunse fostul judecător, nu e cazul, e... s-a dus și eu...

- Înțeleg..., șopti delicat Ioan, eu nu am știut.

Economistul ascultă povestea judecătorului, înțelese că aceasta s-a retras aici, s-a săturat de agitația din capitala de județ, evadase, dorea să aibă timp pentru sine. Omul din fața sa povestise calm, explicit, cu un glas elegant. Dorea să fie exact, sintetizase totul în cuvinte simple și puternice.

- Domnule judecător, dacă aveți nevoie de ceva, eu am relații pe aici, vă pot ajuta. Putem vorbi și despre unele probleme profesionale, nu mă deranjează, poate vă țin în priză, schimbarea e un șoc și... da, nu aveți partener de discuții pe aici. Eu, da, sunt dispus să..., spuse Ioan Jude repede, fără suflare.

Gândea că omul din fața sa avea experiență și unele soluții procedurale i-ar prinde bine, chiar și o plată la „negru” mergea, ar fi fost rentabil. Nu îndrăznea să o spună cu voce tare, îl speriau ideile astea, nu știa cum să

procedeze. Era destul de complicat să abordezi astfel de probleme.

- Domnule Jude, eu am trecut de curtoazie, așa din respect și solidaritate de breaslă. Și voi sunteți parteneri cu instanța și, sigur, am vrut să știți. Nu ar fi corect să vă sugerez unele spețe, oricum sunt cu ochii pe noi, știu ei că și la pensie suntem puternici. Poate mai puternici decât înainte. Oricum, practica e publică, cu un anumit timp distanță, dar e palpabilă.

În birou intră o femeie de vreo patruzeci de ani, blondă, nu prea înaltă. Aduse un dosar. Îl puse pe tăblia biroului, aproape de Jude.

- Vă rog să mă scuzați, am rezolvat adresa din dosar și am îndrăznit să vin la semnat cu actele, știți dumneavoastră că...

- Nu e cazul, nu deranjezi. Uite, domnul Teofil Ciocan, fost judecător, a trecut pe la noi, este amabil. Acum este pensionar și vecin cu noi, cred.

- Da, stau aproape de centru, la două blocuri mai la dreapta, este o alee acolo, aproape aveți, adică avem, și un mall, nu prea mare, dar bine aranjat... Un apartament cu mai multe camere, am trecut pe la domnul Jude să-l salut și poate..., spuse Teo.

O privi pe femeie, una plăcută, cu o față expresivă, cu energii nebănuite, simțea cum radia în jurul ei bună dispoziție și respect. Purta o rochie simplă, multă pe corp, culoarea verde pal, elegantă. Transmitea feminitate și liniște. Ea îl privi pe bărbatul din fața sa, acesta zâmbea amabil. După ce femeia ieși, Jude îi spuse:

- Domnule judecător, Dorina este o fată de treabă. E singură, are un băiat la facultate și trage tare să-l poată ține acolo. Muncește mult, bărbatul ei a plecat în

străinătate și a prăsit-o, s-au divorțat, el a inițiat procedura. Acum muncește și o apreciez, a terminat și ea dreptul, acum...

- Aveți un colectiv tânăr, cool, cum zic tinerii. Eu ce să zic. Lichidarea combinatului din Vadu Ars a produs schimbări. Am fost judecătorul din dosarul de lichidare, știu multe din istoria lui. Nu ai fost dumneata lichidatorul, a fost unul de prin Capitală, așa a ieșit la repartizare, trebuia unul puternic, care să facă treabă și să nu bată la ochi. Am avut un scandal cu dosarul acesta, am suferit din cauza lui, am primit și o sancțiune, dar a trecut. Sincer, am încercat să fiu patriot cu oamenii din Vadu Ars, mulți nu o știu. Procedura a stat suspendată vreo șapte ani, mult, unii au luat salarii, grupe de muncă, s-au mai păstrat unele posturi, a fost o moarte lentă și sigură, atât am putut face. Toți eram conștienți că uzina se va prăbuși, ne părea rău, dar nu aveam ce face, legile economiei bat legile din justiție. Marile companii știu asta și nu ne lasă de capul nostru!

- Știu istoria, intervenit Jude, o știu. Unii nu au fost mulțumiți, au crezut că statul va ține uzina la infinit. Economia de piață a spart calculele. Unii nu au înțeles, sindicatul a dorit atunci să facă grevă la tribunal, până la urmă s-a spart jocul, a intervenit jandarmeria, mă rog, alții... Dar a fost o tragedie...

- Am citit în presă, au fost greve, greva foamei a fost cea mai dură. Au rezistat oamenii? M-am gândit că ei sufereau pentru o cauză pierdută. Mi-a zis avocata voastră, una Ana Nor, apoi ea a plecat, a venit un avocat cu vechime și cunoscut în barou, unul Banu. Am dorit să o întâlnesc pe femeie, a fost profesionistă, a știut să forțeze procedura, mi-a dat apă la moară și am suspendat cauza,

dar a fost scandal. Creditorii combinatului au făcut presiuni, avocații lor au presat la tribunal, mă rog, nu mai intru în detalii. Atunci am descoperit și eu ce relații au cei din Capitală, ce forțe pot pune în mișcare. Interesele erau imense, nu ne-am dat seama, colegii de secție au fost alături de mine. Sunt lucruri în spatele scenei care nasc tragedii, mă rog, ei văd altfel, vor banii și altele.

Ioan Jude îl privea, știa unele chestii de la Ana Nor, apoi a uitat problema, s-a concentrat pe activitatea sa. Vremea s-a scurs rapid, brutal. Memoria i-a fost bulversată. Îl privea pe fostul judecător cu interes. Dorea să știe unele lucruri.

- Ana nu este aici, lucrează prin străinătate. Câștigă mai bine, a avut și o dramă, i-a murit iubitul, a fost un accident. S-a recăsătorit în ultimii ani. A reușit să facă un lucru bun. A încercat să investească în Vadu Ars, dar vremurile sunt complicate, a pierdut o parte din bani, a plecat iar în străinătate. A lucrat prin Anglia, prin Germania... Lucrurile se schimbă, nimic nu e bătut în cuie. Lichidarea combinatului a pulverizat totul. Unii au murit, unii au înnebunit, alții s-au îmbolnăvit, alții au plecat. S-a născut o altă lume. Mulțumesc lui Dumnezeu, eu am rămas aici, am o activitate bună, trăiesc acceptabil. Am avut noroc, meseria de jurnalist nu mai renta. Totul s-a mutat pe Internet, oamenii iau informații cu grămada, dar nu știu ce le vine pe tavă.

Teofil îl privea și asculta. Istoria curgea prin ochii săi. Bău din apa cu lămâie din paharul aflat în fața sa. Dori să spună ceva, apoi se răzgândi.

- Mi-ar fi plăcut să fie aici. O profesionistă. Îmi aduc aminte de povestea ei, a fost ceva prin jurnale. Parcă îmi aduc aminte..., zise pensionarul. Eu cred că deranjez, am

stat cam mult, am blocat activitatea și nu e bine. Dar... m-am bucurat sincer, am avut câteva minute bune de discuții. Timpul trece repede, brutal. Eu mă retrag...

- Domnule judecător, aveți ușa deschisă la mine. Putem discuta orice.

- Cu siguranță, domnule Jude. Aveți un colectiv tânăr, vă invidiez. Aveți putere, energii, să rămâneți curați. Eu m-am străduit, dar vremurile sunt grele. Niciodată nu se știe cum stau treburile. Cât trăim... Totuși, lucrați curat. Vă protejați afacerea – cât de cât...

Jude înțelese că omul se retrage, îi înmână o carte de vizită cu numărul său de telefon. Fostul judecător o luă, privi câteva momente. Dori să spună că este una reușită, culorile bune, forma literelor elegantă, pipăi marginea acelei bucăți de carton, era tăioasă. Înțelegea că generația aceasta avea alte priorități, că muncă pe computer modifică lumea. Se aplecă peste biroul consultantului, luă o hârtie, un pix și scrise numărul său de telefon pe acel petic alb. Dori să semneze la final, renunță zâmbind. Ce putere mai avea semnătura lui?

Apoi, bărbatul salută, ieși, salută și femeile din biroul alăturat, zâmbea fericit. Când ajunse în stradă se gândi că va trebui să-și cumpere o bicicletă, mai face mișcare. Va pedala pe drumurile din jurul localității, va face „shopping” deplasându-se cu ea, cum zic oamenii de acum. „Shopping, o lume nebună, nebună, nebună... Parcă era un film cu titlu acesta. Să nu creadă oamenii că vorbesc singur, la bătrânețe se mai întâmplă”.

Din jurnalul lui Teofil:

„Am găsit o idee într-o carte de afaceri. Am s-o rețin. Nu contează data, merge oricând: <<Nimeni nu-și schimbă